

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:801

av Annelie Karlsson (S)

Skattereform

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga ett eventuellt tillsättande av nödvändiga expertutredningar som kan ta fram underlag för en större, parlamentariskt sammansatt skatteutredning, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att tillsätta en parlamentariskt sammansatt skatteutredning när det finns underlag från olika expertutredningar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det har gått tjugofem år sedan ”århundrandets skattereform” 1990/91 mellan Socialdemokraterna och Folkpartiet liberalerna, vilken senare också fick stöd av Centerpartiet.

Politiker, näringslivsföreträdare, akademiska forskare och debattörer av olika politisk färg återkommer gärna till temat om hur bra det vore för Sverige med en ny, stor och blocköverskridande skattereform.

Sedan den tidigare skattereformen har vi blivit medlemmar i EU och hundratals förändringar har ökat komplexiteten och fört skattesystemet bort från de enkla principer det byggde på.

I den politiska retoriken är skillnaderna stora samtidigt som det ändå kanske finns en gemensam probleminsikt i en rad frågor. Att den duala beskattningen, att arbete och kapital beskattas med olika skattesatser, är ett problem som öppnar för skatteflykt. Att beskattningen och skatteavdrag/avdrag skapat för stora skillnader i boendekostnaderna mellan olika upplåtelseformer och dessutom motverkar rörligheten på

bostadsmarknaden. Att skatteundandragande, svartjobb och bidragsfusk blivit en dödlig triangel kopplad till den grova, organiserade brottsligheten som hotar sund och hederlig företagsamhet med en illojal konkurrens.

En värdeburen tillväxt behövs för att få mer resurser att fördela. En växande befolkning och ändrad åldersstruktur påverkar tillväxten. Det både skapar och använder resurser. Skattesystemets design och skatteuppbörden framstår som allt viktigare instrument i den ekonomiska politiken. Vi ser ut över ett Europa där ineffektiva skattesystem och bristfällig skatteuppbörd försatt och försätter hela stater i kris. Kriserna skapas inte av för mycket välfärd i sig, utan av att det självklara sambandet mellan välfärd och skatteuppbörd upplösts. Skattesystemet i krisländer förlorar sin legitimitet eftersom alla ser hur rikare människor systematiskt undanhåller skatt och skyddar sig mot krisåtgärderna samtidigt som den breda allmänheten drabbas av hårda sociala nedskärningar.

Vi socialdemokrater vill att skatter tas ut på ett rättvist och effektivt sätt och ett rättvist skattesystem kännetecknas av att skatten tas ut likformigt och efter bärkraft. Ett effektivt skattesystem talar för en strävan mot breda och stabila skattebaser. Klimat- och miljöskatter behövs för omställning av bland annat energisystemet, men utgör inga stabila skattebaser. Skattesystemet bör vidare vara enkelt och överskådligt samt vara utformat så att det förhindrar skattefusk och skatteplanering. Möjligheter att skjuta upp beskattningstillfället i tid och flytta inkomster (beskattning) mellan olika inkomstslag bör motverkas.

Skattereformen 1990/91 byggde på en blocköverskridande överenskommelse som gav stabila spelregler. En ny sådan behövs idag. Den torde kunna utgå från liknande principer som 1990/91 vilket innebär:

- Skatt efter bärkraft.
- Främjande av arbete och tillväxt.
- Likformighet.
- Breda skattebaser och låga skattesatser.
- Stabila hellre än instabila skattebaser.
- Överskådlighet och enkelhet.
- Minimerande av möjligheter till fusk och skatteundandragande.
- Främjande av god miljö och långsiktig hållbarhet.

Vi vet att den demografiska utvecklingen innebär en allt högre andel äldre och äldre äldre. Oaktat medicinska och tekniska framsteg och högre effektivitet så lär detta kräva

större resurser. Invandringen är kortsiktigt en kostnad samtidigt som den långsiktigt kan stärka Sveriges ekonomi och mildra det ekonomiska bekymmer som ”ålderschocken” innebär. Att öka sysselsättningsgraden och minska arbetslösheten är centralt, liksom att minska arbetslöshetstiderna – inte minst genom en bättre matchning mellan lediga jobb och arbetsökande. Stora investeringar i infrastruktur, bostäder och utbildning, teoretisk lika väl som praktiskt orienterad, behövs.

En ny skattereform måste slutligen beakta inkomstfördelningen och skattesystemets effekter på inkomst- och förmögenhetsfördelningen mellan män och kvinnor. Slopandet av sambeskattningen 1971 betydde mycket för jämställdhetsutvecklingen. Den minskade progressivitet i inkomstbeskattningen som skattereformen 1990/91 ledde till gynnade män mer än kvinnor. De stora borgerliga förändringarna på skatteområdet: jobbskatteavdraget, omvandlingen av fastighetsskatten och avskaffandet av förmögenhetsskatten har också gynnat män mer än kvinnor.

Motionen har pekat på problem, möjligheter och idéer om en ny, bred skattereform. Ett sätt att börja skulle kunna vara att överväga tillsättandet av ett antal expertutredningar som underlag. När dessa så har lagt någon form av bas för partiernas mer värderingsorienterade diskussioner så skulle det stora, parlamentariska förhandlandet kunna börja.

Annelie Karlsson (S)